

De vraag voor de maand juni was:

Waar moeten we op letten als we reizen met bijen?

Op deze vraag zijn geen antwoorden binnengekomen. Er was van de antwoorden voor de maand mei nog één antwoord blijven liggen. Daar hebben we nu plaats voor. De vraag was: Hoe houden we de oude koningin in de zwermtijd op het volk?

Zonder zwermen door de zwermtijd (3)

De hieronder beschreven methode wordt sinds enkele seizoenen door mij toegepast bij meerdere carnica-volken. De resultaten zijn boven verwachting en ervaringen met zwermdriftige volken zijn niet voorhanden. Het merendeel van de koninginnen in mijn twintig volken is ouder dan twee seizoenen.

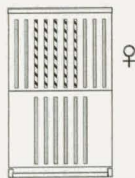
Randvoorwaarden:

- Tijdens de voorjaarsontwikkeling op tijd ruimte geven door om de 10 dagen een broedkamer met deels kunststraat bij te geven.
- Extra ventilatiemogelijkheid geven door de voeropening in de dekplank open te laten.
- Op tijd volle bakken honing oogsten.
- Na het plaatsen van een rooster het broed boven het rooster controleren op doppen.
- Het broednest eenmaal per 14 dagen controleren op de aanwezigheid van doppen. Aanwezige doppen en speeldoppen wegbreken.
- Zwerm-lustige volken een andere koningin geven.

De methode: Tijdens het voorjaar, van half april tot medio juni, vormt zich in het broednest een overvloed aan voedsters en bouwbijen. Deze overdaad leidt tot voorbereiding voor

het zwermen. Door het onttrekken van voedsters en bouwbijen aan het broednest, wordt deze overmaat verminderd waardoor het bijenvolk zich in opbouw stabiliseert en van het zwermen afziet. Het onttrekken van bouwbijen gebeurt door het aanbieden van kunststraat buiten het broednest. De voedsters worden onttrokken door open broed boven een koninginnen-rooster te plaatsen. In het broednest wordt ruimte gegeven door broedramen te vervangen door uitgebouwde ramen.

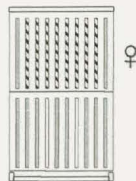
Werkwijze: A. Inwinteren op twee bakken. De bovenste broedkamer met 10 ramen waarin het broednest met de koningin. De onderste broedkamer met 6 tot 8

Figuur 1 overwinteren

klimramen (figuur 1).

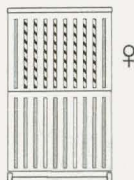
B. Omstreeks 8 - 20 april de lege plaats in de onderbak opvullen met kunststraat en uitgebouwde ramen. De kunststraten op de 4^e en 7^e plaats in de onderbak (figuur 2).

Figuur 2 8-20 april

C. Begin mei, als de onderbak minstens voor de helft is bezet wordt de bovenkamer op de bodem geplaatst. Uit de bovenkamer worden ramen met broed en twee ramen met honing verwijderd. In de bovenkamer worden in het midden twee uitgebouwde ramen geplaatst. Ter weerszijde hiervan worden de ramen met broed aangeschoven. Verder wordt deze bak aangevuld met uitgebouwde raten. De koningin moet zich in deze (nu) onderste broedkamer bevinden.

Plaats nu een rooster op de onderste broedkamer en daar bovenop de tweede broedkamer. Rangschik de overgebleven ramen van links naar rechts: een honingraam, een uitgebouwd raam, een raam kunststraat, een uitgebouwd raam met wat honing en stuifmeel en een raam met broed.

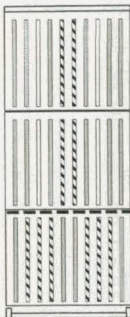
Figuur 2

De andere helft van bak in omgekeerde volgorde (figuur 3).

D. Herhaal na 12 tot 18 dagen het naar boven plaatsen van 2 ramen open broed in een derde broedkamer die tussen de onderste en de bovenste broedkamer wordt geplaatst (figuur 4). Voordelen van deze methode:

- Werkbesparend.
- Steeds een stabiel broednest van 8 à 10 ramen.
- Overvloedige honingooft.
- Omdat de koningin meerdere jaren meegaat, ontstaat de mogelijkheid tot selectie van een eventuele nateelt.
- De methode is ook geschikt voor de weekend-imker.

M. Kalmar, Nijmegen

Figuur 4

De vraag voor de maand oktober

Als na de zomerdracht de honingkamerramen geslingerd zijn, kunnen ze opgeslagen worden voor hergebruik in het volgende seizoen. Hoe behandelt u deze ramen alvorens ze in de opslag gaan en op welke wijze houdt u ze in de wintermaanden vrij van schimmel en wasmot. U kunt uw antwoord tot begin september naar de redactie insturen. Dat kan per brief, schijfje of per e-mail aan redactie@vbbn.nl of direct naar mij: m.j.van.iersel@wxs.nl.